

facebook, twitter, messenger Je res vse zlato, kar se sveti?

Socialna omrežja in spletne klepetalnice, kot so Facebook, Instagram, Twitter, Messenger, so postala naš vsakdanji spremljevalec.

Ko odklopimo naše utrujene možgančke od študija, pripravljanja univerzitetnih izpitov, učenja za šolske naloge, spraševanja in za preverjanja vseh vrst, ali tudi ko se po neskončnih in napornih urah, preživetih v službi, vrnemo domov in si odpočijemo od težkega dneva, gremo takoj pokukat v virtualni svet, kaj se je pripetilo novega med našo odsotnostjo.

Ob vsaki lepi, posebni in enkratni priložnosti objavljamo slike, ki prikazujejo naša občutja, delimo jih z našimi prijatelji in znanci, izražamo naše misli s "posti", "statusi" na Facebooku, "haštagi" na Twitterju in Instagramu in s "smej koti" v klepetalnici Messenger. Uporabljamo jih tudi za druženje.

V anketi, ki jo so jo maja letos opravili na italijanskem notranjem ministrstvu, so ugotovili, da mladi študentje uporabljajo socialna omrežja vsak dan: ko so jih povprašali, koliko časa dnevno preživijo na socialnih omrežjih, jih je največ odgovorilo od ene do treh ur na dan po učenju (če navedemo v odstotkih kar 31,9 %), 31 % mladih intervjuvancev pa je odgovorilo, da so stalno povezani. Večina, to je 54,5 %, obisku je višjo srednjo šolo in imajo od štirinajst do sedemnajst let, 22,9 % jih ima od osemnajst do dvajset let; mladih, ki so starejši od dvajset let je 7,9 %.

Nižjesrednješolskih uporabnikov med enajstim in trinajstim letom je 13,7 %.

Pri anketi je skupno sodelovalo 2.000 oseb, od teh je bilo 57 % deklet in 43 % fantov.

Ti podatki samo potrjujejo dejstvo, da so socialna omrežja v zadnjih letih postala zelo priljubljena med mladimi, ki jih virtualnost pogosto bolj privlači od resničnih odnosov in soočanj s sočlovekom, naj bodo njihovi prijatelji ali znanci.

Sama menim, da je nedvomno pozitivno, če mladi uporabljamo socialna omrežja za socializacijo in ohranjanje vezi s prijatelji, ki jih morda ne vidimo prav pogosto, ker živijo daleč od nas, ali takrat, ko nas obveznosti toliko "zakopljejo" in nam kratkomalo primanjkuje časa za neposredno snidenje z njimi. Včasih si ne moreš privoščiti pogovor iz oči v oči, ko ti je dovolj en sam pogled, da razumeš, kaj ti je hotel prijatelj ali drug sogo-vornik želel povedati.

Facebooku, Twitterju, Instagramu in Messengerju pa nikakor ne bo nikoli uspelo nadomestiti in izpodriniti lepote kramljanj s prijateljicami, ob toplem čaju, kavi in s slastnimi piškotki. Ali tudi moči objemov, ki te popolnoma preplavijo, da si takoj po tistem trenutku, ko si ga prejel, zaželiš že novega.

Ko govorimo o socialnih omrežjih, bi se morali včasih vprašati, če je res vse zlato, kar se sveti, in biti pozorni, da jih ne zamenjamo za svoje realno življenje in pri tem začenjamo zanemarjati svoja stvarna življenja. Ta nas nedvomno bolj obogatijo kot preživljanje našega "oddih" zgolj v družbi Facebooka, Twitterja Messengerja in Instagrama.

Nika Čok

(foto Igor Gregori)

Društvi Mladi slovenske skupnosti in Mladi za prihodnost sta razpisali natečaj Mladart za spodbujanje mladinske ustvarjalnosti. Predstavila sta ga predsednica Mssk Giulia Leghissa in Samuel Kralj. Kontakt: mladizaprihodnost@slovenskaskupnost.org

Letošnja Draga mladih 2014 odmeva

V tej številki Rasti smo se odločili za objavo vtisov in komentarjev nekaterih akterjev „mlade“ okrogle mize, ki je otvorila letošnje 49. študijske dneve Draga na temo „V svet(u) z možgani“. Na osnovi prispevkov treh gostujočih predavateljev – naj spomnimo, da so Opčine obiskali strokovnjakinja za zahtevne zaposlitve Alenka Stanič, visoki diplomat Valentin Inzko ter goriški pesnik David Bandelj – in osebno izoblikovanih mnenj je raznolika skupina predstavila svoj glas, ki še vedno odmeva. Prav zato lahko v nadaljevanju preberete še nekaj zanimivih dodatkov z njihove strani.

● **Samantha Gruden:** Berite, veliko berite – ne samo strokovne literature, ampak tudi leposlovja v lepem maternem jeziku. Spremljajte dogajanje v svetu in imejte obširno kulturo, saj je znanje za vas in za ljudi okrog vas edini pravi zaklad. Tako se je glasilo priporočilo predavateljev, ko so mladim aktivnim pri-

padnikom kompleksnega procesa, ki veliko število možganov povezuje v svetu in na spletu, svetovali, kako naj se v njem orientirajo. Pojdite v svet, takoj ko začutite to potrebo – ne pozabite pa na bogastvo, ki ga predstavlja vračanje.

● **Neža Kravos:** Fenomen odhajanja v tujino se je od vedno pojavljal na vseh ravneh, iz različnih vzrokov in vzgibov. Življenje v tujini je izkušnja, ki človeka v vseh pogledih bogati, pri vseh odhajajočih pa navadno želja po vrnitvi domov ostaja. Živimo v času, ko si očitno ne znamo ustvariti ustreznih pogojev, da bi nudili vsem diplomiranim in sposobnim mladim zaposlitev. Razlogov za to je več, zato je iskanje glavnega krivca popolnoma nepotrebno. Če nam odhajanje mladega potenciala res predstavlja težavo, najprej potrebujemo vizijo: dolgoročni načrt za prihodnost, ki bi omogočil, da se situacija sistematično spremeni in družba začne organizirano delovati.

● **Simon Peter Leban:** Zelo sem bil vesel z odzivom občinstva na predavanje, ki smo ga sooblikovali mladi. Starejše generacije t. i. „beg možganov“ večkrat demonizirajo in mlade, ki se odločijo za študij ali delo v tujini, obtožujejo, da niso domoljubi ali dovolj narodno zavedni. Kot so složno ugotovili predavatelji, ni problem v odhodu mladih, temveč v onemogočanju njihove vrnitve. Slovenska družba je žal še vedno preveč zaprta in zavistna in vrnitev uspešnih ljudi iz tujine dojema kot grožnjo in ne kot priložnost, ki bi jo bilo treba izkoristiti.

● **Barbara Ferluga:** Veliko ustanov v naši skupnosti bo kmalu potrebovalo nove voditelje. Odstotek mladih, ki se danes zanima za politično življenje slovenske skupnosti v Italiji, je pa majhen. Veliko mladih, ki so družbeno in narodno zavedni, se odpravi na študij v tujino in veliko jih v tujini tudi ostane. Morda bi se morali upravljalci naše skupnosti vprašati, kdo bo prišel za njimi. Kdor je že odšel v London, ne bo prišel nazaj, saj ima tam boljše pogoje in boljše možnosti za zaposlitev. Morda bi morali mladim kaj ponuditi, preden gredo v tujino? Morda bi se morali včasih zavedati, da naša skupnost take mlade potrebuje? Težava je seveda finančne narave: spet smo tam. Ne glede na to, pa seveda nočemo, da naša skupnost čez nekaj desetletij potone. Kaj torej narediti? Morda dajati mladim večje odgovornosti znotraj ustanov? Morda koga zaposliti? Morda koga uvesti, mu približati našo skupnost tudi „od znotraj“? Morda bi morali mladim zaupati. Morda je potrebno nekaj, čemur pravimo „kadrovanje“. Z upanjem, da bi našo skup-

nost kmalu prevzeli mladi in usposobljeni, zavedni Slovenci v Italiji.

● **Vesna Pahor:** Beg možganov že kot pojem v sebi vsebuje kontroverznost, ker lahko predstavlja v svoji večplastnosti tako izziv s pozitivnimi rezultati kot vedno bolj pereč problem. Problem, kateremu so podvrženi zlasti mladi, ki so že tako ali tako v vrtincu negotovosti bodočega dne. V mikrokozmosu neke manjšine postane situacija še toliko bolj zapletena. Imajo vodilne organizacije Slovencev v Italiji pregled nad talentiranimi mladimi, ki so izbrali ali pa bili primorani v tujini iskati študijske oziroma zaposlitvene možnosti? Jim nudijo potrebno podporo, z njimi gojijo stike? Želijo, da se vrnejo ali pa je nekako za mnoge bolj „ugodno“, če ostanejo kar tam, kamor so odšli? Tudi na tem področju privrejo na dan težave, vezane na sam ustroj naše manjšine. Ta večkrat zamori perspektivno možnost razvoja in prilagajanja aktualnim časom, ker zavestno „pozabi“ na tiste, ki si kljub vsemu prizadevajo zanjo in verjamejo v bolj-ši jutri. Neizprosni mehanizmi sodobne družbe že

itak človeka silijo v egoizem in gojenje le lastnega vrtička. Katerakoli deljenost in nesolidarnost je torej neizbežno pogubna. Potreben je medgeneracijski dialog in ob temu nujno še medsebojna pomoč.

● **Matjaž Guštin:** Postavil sem si vprašanje: »Zakaj, ko mladi odhajajo, se starejši temu protivijo, jih skušajo zadržati v lokalnem svetu, ko pa se vračajo iz tujine, jih obstoječi krogi odbijajo? Kako to, da prihaja do tega absurda?« V teku diskusije se mi je zdelo zanimivo dejstvo, da je beg možganov načeloma sprejet kot nekaj negativnega, še posebno, če se ne ponudi možnosti, da bi se »možgani« vrnili domov. Država in družba tega ne dovolita, a vsekakor zgleda, da problem obstaja. Najbolj fascinanten aspekt se mi zdi pozitivnost tega pretoka. Takrat, ko mladi možgani odhajajo, mora država investirati in sprejemati tuje možgane, da se količina sivih celic v državi ne zmanjša. Seveda bi morala država nuditi pogoje za povratek.

Uredil Jernej Šček

Voices of Europe tokrat v Makedoniji

Vsaka pesem prinaša sporočilo svoje manjšine

Pet predstavnic MOSP-a na poletnem YEN seminarju

Za Slovence na Tržaškem je pritoževanje skoraj vsakdanje opravilo. Neprestano se na primer pritožujemo, da nimamo dovolj denarja za svoja društva, da smo zapostavljeni iz vseh možnih zornih kotov. Res je, da so ti problemi realni in seveda tudi prisotni v vsakdanjem življenju, vendar se delamo, kot da bi bilo to vse, kar imamo. Sploh pa se ne spomnimo na to, da bi cenili, kar že imamo in kar smo si kot slovenska manjšina pridobili v svoji narodni zgodovini. Predvsem pa ne pazimo na to, da bi svojo kulturo predstavili drugim ljudem. Zgubljamo se v solzni dolini in ne pomislimo na to, da bi našo kulturo in naš poseben status slovenske manjšine ponesli drugam. »Imam to, kar darujem«, je napisal latinski filozof Seneka. In še res je. Z darovanjem obogatiš.

Mladi smo v narodni skupnosti največji potencial, saj je mladost tudi največja in najmočnejša izmed energij. Mladi smo energija in tudi edina možnost, da lahko našo kulturo ponesemo drugam. Zaradi tega so zelo potrebni in zelo pomembni projekti, ki mlade povezujejo, še posebno tisti, ki povezujejo

mlade različnih kultur. Problem je, da se za te projekte še vedno premalo ve.

Letos poleti, in sicer od 11. do 17. avgusta, sem se že drugič udeležila poletnega projekta ➡

◀ seminarja Voices of Europe, ki združuje mlade iz evropskih manjšin. Seminar je letos potekal v Makedoniji, in sicer v Ohridu, tik ob jezeru. Navadno se teh vrst seminarjev udeležujem le poleti, podobni seminarji z drugačnimi vsebinami in cilji pa potekajo tudi par dni v jeseni in tik pred velikonočnimi počitnicami. Organizator tega seminarja je YEN (Youth of European nationalities – Mladina evropskih narodnosti), ki ima sedež v Berlinu in združuje mladinske organizacije iz vse Evrope. Vsak seminar poteka v različnem kraju in ga torej v različnih krajih gosti vsakič druga manjšina. Pet deklet iz slovenske manjšine v Trstu smo se v Makedonijo odpeljale kot predstavnice Mosp-a (Mosp – Mladi v odkrivanju skupnih poti), slovenske tržaske organizacije, ki je vključena v krovno organizacijo YEN.

Kot običajno sem se nad projektom navdušila. Delil se je na dva dela: nekaj mladih je sestavilo pevski zbor, s katerim so vsak dan imeli dvakratne triurne vaje. Ob koncu tedna so namreč pripravili koncert in zapeli tipične pesmi manjšin, ki so se vključile v seminar. Nekaj udeležencev pa je sledilo drugemu delu projekta, ki se je ukvarjal s predavanji in delavnicami na temo manjšine Romov v Makedoniji. Ker rada pojem, sem se navdušila

nad zborom. Vseeno pa smo tudi mi, ki smo peli v zboru, stopili v stik z romsko manjšino, kajti smo večino prostega in rekreativnega časa preživljali skupaj. Ob romski manjšini pa nas je gostila tudi manjšina Vlahov.

V enem samem tednu, ki sem ga preživela skupaj s pripadniki drugih manjšin (Nemci na Danskem, Danci v Nemčiji, Hrvati v Avstriji, Nemci na Madžarskem, itd.), sem res razumela, kako lahko veliko daješ in obenem tudi zelo obogatiš. In sicer, naprej v zboru: prepevali smo in imeli veliko vaj, ki so bile večkrat utrudljive. In vendar sem z vsemi tistimi pesmimi prišla domov bogata. Vsaka pesem je imela svojo zgodbo, zgodovinsko ozadje, skrivno sporočilo vsake manjšine. Zavedala sem se, da vsaka manjšina veliko vlaga v glasbo, ker je to moč in obenem kultura naroda.

Hkrati sem z druženjem z drugimi mladimi različnih manjšin spoznala, da nisem sama. Da nisem sama, ki ima včasih kakšno težavo in da nisem sama, ker imam v srcu kulturo, ki je različna od tiste, ki prevladuje v kraju, v katerem živim. Ne le, da sem se počutila veliko manj sama, temveč sem tudi končno razumela, da manjšina ni le skupina ljudi, temveč narodno in kulturno bogastvo, na katerega naj bi bila vsaka država izredno ponosna.

Nejahmo s tarnanjem, s pritoževanjem. Mladi, angažirajmo se za te seminarje in za te projekte: to so edina priložnost, da spoznamo same sebe pa tudi druge.

Ester Gomisel

Mesto Trst gostilo 23 tekem kvalifikacijske faze prvenstva

ODBOJKARSKO SVETOVNO PRVENSTVO Z ROBA IGRIŠČA

Številni zamejci med prostovoljci

O d 23. septembra do 5. oktobra je v Trstu potekalo žensko odbojkarstvo svetovno prvenstvo. To je bil izjemen dogodek, saj se ne zgodi pogosto, da se v našem mestu odvija tako pomembna športna prireditev. Tega sem se tudi jaz dobro zavedala, zato sem izrabila to edinstveno priložnost in se svetovnega prvenstva udeležila kot prostovoljka, tako kot še veliko drugih ljubiteljev odbojke, med katerimi, poleg mene, še nekaj zamejk.

Bila sem med tistimi prostovoljci, ki so skrbeli za igrišče; naša naloga je bila paziti, da med tekmami igrišče ni spolzko in da igralka na servisu pravočasno dobijo žogo, poleg tega pa je bila ena skupina zadolžena za nošenje zastav pred tekmo, ko so na vrsti državne himne. Zato smo se razdelili v tri ločene sektorje: eni so bili »moppers«, tisti, ki so med time-outi posušili igrišče; drugi »ball retrievers«, pobiralci žog, torej tisti, ki so igralkam na servisu podajali žogo in obenem skrbeli, da se ni kakšna žoga med igro znašla sredi igrišča; tretji pa so bili »flag holders«, ki so med himnami nosili zastave držav. Jaz sem bila v skupini pobiralcev žog.

Marsikomu bi se to delo lahko zdelo zelo preprosto, in tudi jaz sem bila na začetku o tem prepričana, vendar sem kmalu

ugotovila, da se motim. Vse se je na koncu lepo izteklo samo zaradi številnih vaj, ki smo jih imeli pred prvenstvom; nekaj vaj smo imeli že maja, septembra pa smo imeli še dva treninga v glavni dvorani PalaTrieste (kjer so se odvijale tekme), poleg tega smo vadili tudi na turnirju Bazoviških junakov v Renu, tik pred začetkom prvenstva pa smo imeli še zadnji, uradni poskus ob prisotnosti mednarodnih sodnikov. Vse to je potekalo pod vodstvom tržaškega sodnika v A1 ligi Danieleja Zucche in njegovih številnih pomočnikov. Morali smo se zelo truditi, saj so nam vsi stalno ponavljali, da bomo med prvenstvom ves čas pod nadzorom mednarodne odbojarske zveze FIVB, ki

je zelo pozorna na vsako podrobnost, na primer na to, kako igralkam podamo žogo ali kako držimo zastavo. Vsekakor pa niso bili prestrogi, saj nikoli niso odlašali s pohvalo, če smo si jo zaslužili.

Kljub vsemu pa se ni vse začelo najboljšje. Čeprav smo vsak svojo vlogo takrat že dobro obvladali, je na prvi dan prvenstva marsikoga mučila tremma, zaradi česar je prišlo do napak, na katere nas je g. Zucca moral opozoriti. Toda že naslednji dan je šlo bolje in kmalu nam je celo priznal, da smo bili brezhibni. Tudi drugi so nas pohvalili: po koncu dela prvenstva, ki je potekal v Trstu, so k nam prišli državni organizatorji, ki so nam povedali, da so zelo zadovoljni z nami in da smo bili po njihovem mnenju tudi najboljši v vsej državi. To je razveseljiva novica, pa ne samo zaradi prestižne pohvale, pač pa tudi zato, ker sedaj obstaja velika možnost, da bodo v Trstu še kdaj organizirali tekme na tako visoki ravni.

Naše največje zadovoljstvo pa je bilo seveda to, da smo si lahko od blizu ogledali tekme vrhunske odbojke: v prvem delu prvenstva sta bili v Trstu namreč tudi reprezentanci Brazilije in Srbije, v drugem krogu pa je prišla še Kitajska, te tri pa so med najboljšimi reprezentancami na svetu, torej je bila

za nas prava čast, da smo lahko delali na njihovem igrišču. A tudi tekme drugih reprezentanc so bile nekaj posebnega: predvsem igralka iz Kameruna so poskrbele za čudovito vzdušje, saj so med ogrevanjem odplesale tipične afriške plese.

Ob koncu prvenstva sem bila torej zelo zadovoljna, da sem izkoristila to priložnost in sodelovala pri pripravi svetovnega prvenstva, saj je to izjemna izkušnja, ki te obogati in ti da možnost, da od blizu vidiš nekaj tako izrednega, nekaj, kar lahko marsikdo gleda le od daleč ali na televizijskem zaslonu.

Mojca Petaros

Začetek vojne je bil tedaj še sveža novica.

Bil je soparno vroč dan. Pred gostilnami so čepele množice moških, ki so med enim in drugim vrčem piva neutrudno razpravljale o izbruhu vojne. Po celem mestu so odmevala raznobarna mnenja o različnih morebitnostih ter možnostih njenega izteka. Pritisk zatohlega zraku je občasno olajšal rahel veter, ki je igrivo prelistaval strani časopisov razpravljajočih meščanov. Veter je njihove glasove raznašal vse naokrog; na griču Sv. Justa si mrmranje tisočih razmišljajočih glav lahko slišal tudi med mašo.

Toda o vojni in politiki so ščebetali le moški; Silvani je o tem bilo znano le malo. Vedela je le, da bo kljub vojni še vedno morala paziti na družino in je zato tudi danes, kljub vsem mogočim pretresljivim novicam, odšla v mesto po svojih jutranjih opravkih.

Brat ji je naročil, naj mu pri fotografu prevzame nekatere slike. Te naj bi bile zadnje fotografije z zaročenko, preden bi moral oditi na fronto. Silvanin brat je trdil, da bo vojne kmalu konec. Sploh ni menil, da so fotografije potrebne; doma bo že čez nekaj tednov, je pravil. Toda njegova zaročenka, čeprav je ljubljenu to skrbno skrivala, ni bila prepričana v avstrijsko zmago.

Vida Skerk

1914

V fotografskem studiju je pred belim platnom ponosno poziral mladenič v avstrijski uniformi. Silvana je sklepala, da je bil že vpoklican v vojsko. Sklonjen nad fotografskim aparatom se je pod temno zaveso kamere skrival fotograf. V studiju sta bili še dve stranki poleg Silvane. Prvi v vrsti je čakal majcen, suh mladenič v civilu. Bil je nižje postave in nosil je očala. Roke je imel umazane od črnila, toda ne časopisnega. Silvana se je spraševala, ali ni morda delal v tiskarni in tiskal tiste letake, ki so zadnje dneve tako pogosto prekrivali mestna tla.

"A bo dolga?" je mladenič v civilu vprašal fanta v uniformi. "Vsekakor ne," je izjavil povprašani. "Vojna bo trajala le do Božiča". Nižji fant ga je ostro ošinil in vpoklicanemu vojaku kritično odvrnil: "Mislim sem na trajanje vašega poziranja. Vsekakor pa zmaga stare Avstrije ni samoumevna". Silvana ni razumela besed, ki sta si jih izmenjala mladeniča, toda občutila je spremembo vzdušja in postalo ji je nelagodno. Tedaj je tudi fotograf rahlo dvignil platno, le kolikor mu je bilo potrebno, da bi oba fanta lahko pogledal v obraz. Prekinil je diskusijo mladeničev in jima vljudno naznanil, da bo slikanja kmalu konec.

Toda bilo je prepozno in fanta sta se vpletla v globoko debato. Sporu se je pridružila še tretja

stranka, spet drug mladenič, ki se ni strinjal z nobeno trditvijo ostalih dveh. Imel je svoje lastno, tretje mišljenje.

Silvana ni razumela vsebine stavkov, ki so si jih mladeniči kričali drug prek drugega, toda ulovila je nekatere besede, ki jih je govoril nižji fant; delavci, revolucija, Rusija ... in razumela je, da je zadnji fant, ki se je vključil v diskusijo, pravil, da bo Avstrija propadla. Za delavce je domnevala, da ve, kdo so. Njen oče je bil verjetno tudi sam delavec. Bil je čevljar in nekaj je delal, torej je verjetno spadal v to skupino. Da je Rusija država – to je vedela. Kaj je revolucija – tega pa ni.

Fotograf je zaman skušal umiriti viharne značaje mladih fantov. Silvana se je počutila tako nemočno kot tudi sam fotograf. Le fantje so uspeli slediti pogovoru, obupani fotograf in Silvana pa nista razumela ničesar več.

„Avstrija potrebuje Trst, mi pa Avstrije nočemo!“ je vneto kričala tretja stranka.

„Vaši kralji ne skrbijo za najnižje sloje!“ je trdil mladenič z očali.

„Zmaga Avstrije je očividna! Vajina nesmiselna prepričanja bodo privedla le do dodatnih žrtev!“ je ponosno izjavljal fant v uniformi.

Fotograf se še vedno ni vdal in je fante že stotič boječe prosil, naj se ne prepirajo v njegovem studiju, toda svoje vljudne prošnje je slišal le sam. Fantje so se dalje prepirali, mladenič v uniformi pa je nazadnje še začel peti na ves glas avstrijsko himno. Fotograf je obupano krožil okoli fantov in čakal na najprimernejši trenutek, ko bo lahko vljudno umiril diskusijo.

Kar naenkrat se je nižji fant urno obrnil proti fotografu, ga prijel za ramo in ga vprašal: „In vi, gospod fotograf? Kaj vi mislite o tem?“ Fotograf je prestrašeno zajecel nekaj nerazumljivih besed ter zbegano buljil v pod. Mladenič pa je pogled uperil naravnost v fotografove oči in nestrpno čakal na odgovor. Toda v studiju je zavladala tišina.

Iz ozadja jo je prekinil glas drugega fanta v civilu: „Ne pričakujte odgovora, mladenič. Ko bo vsakdo od nas moral na bojno polje, ne glede na to, čigavo uniformo bo nosil, bomo prišli sem po poslednjo fotografijo. Fotograf vam ne bo povedal svojega mnenja, ker hoče zaslužiti pri vsakem, ne glede na to, ali je dober ali slab človek. Vojna

je njemu le v korist“. Mladenič z očali je popustil prijem. Fotograf se mu je hitro izmuznil in stekel k vhodnim vratom, upajoč da bo trojica čim prej odšla. Toda fantje so nepremično stali pred platnom.

„Kdo ve, kateri od nas treh bo nekega dne spet prišel sem po fotografijo. Morda že z ženo in otroki. Kdo ve, kateri od nas bo obležal nekje daleč na fronti, in bojo te slike poslednje, kar bo od njega ostalo. Tega hinavca pa ne zanima jutrišnji dan, le današnji zaslužek“. Fotograf se je ob tej pripombi plaho zdrznil in spet boječe pogledal v pod. Silvana je ostala tiho in je nazadnje odšla iz studija.

Ulica je bila popolnoma enaka, kot je bila pred Silvanim vstopom v studio. Na poti na tržnico je premišljevala o doživetem dogodku. Pravzaprav je tedaj prvič res razmišljala o nečem zapletenem in njene misli so bile prvič globlje od vsakdanjih načrtov za večerjo ali lahkomišelnih sanjarjenj o lastni poroki. „Kdo ve, če bo jutri ulica še vedno taka,“ je razmišljala. „Kdo ve, če bo jutri moj brat še med nami. Kdo ve, če bo jutri še takšen svet. Kdo ve, če bo jutri svet sploh obstajal.“ Silvano so nove misli le bolj in bolj vznemirjale in strašile. „Kdo ve, kakšen bo svet čez sto let,“ je nazadnje pomislila.

Toda te misli so jo preveč bremenile. Rajši ni o njih več razmišljala. Strogo jih je obrzdala in spet začela lahkomišelnost razmišljati o tržnici in paradižniku.

3. NAGRADA NA LITERARNEM NATEČAJU SKK-MOSP 2014

Komisija je ugotovila, da se črtica primerno vklaplja v obletnico začetka prve svetovne vojne in podaja zanimiv izsek iz vsakdanjega življenja tistega obdobja. Odlikuje jo izvirnost v izbiri tematike. Pripoved je dobro zgrajena in tekoča.

ZGODOVINSKA DELITEV SLOVENCEV IN VPRAŠANJA NARODNE SPRAVE: KAKO IN ZAKAJ PRITI DO ENOTNOSTI? KATERA JE PRAVA POT?

1. NAGRADA NIŽJE STAROSTNE STOPNJE NA NATEČAJU GRMADA V PRISTANU
V ORGANIZACIJI MLADIH ZA PRIHODNOST IN MsSSK

Sprava je v Sloveniji ena najpomembnejših, a hkrati tudi najbolj občutljivih, še nedokončanih zadev, ki čakajo slovenski narod. Velikokrat je sprava stvar politike in to zadevo samo še poslabša. Cilj politikov namreč ni enotni narod, temveč stranka in oblast. Zato je ena izmed največjih napak ta, da se s spravo ukvarjajo politiki. Oblasti pa razdvojeni narod ustreza, saj je le-temu veliko lažje vladati.

Vse se je začelo z izvensodnimi poboji civilnega prebivalstva, v imenu revolucije in maščevanja, med drugo svetovno vojno in po njej. Pogosto so bili žrtve pobojev domobranci (duhovščina oziroma desnica), kot tudi navadni partizani, borci proti okupatorju (levica). Med njimi so bili tudi mladi, ki sploh še niso bili polnoletni in zagotovo niso stopili med domobrance zato, da bi izdali svoj narod.

Vsak od umrlih je daroval svoje življenje v prepričanju, da se bori za svobodo svojega naroda in domovine.

Med vojno in po njej je bila vloga primorskih duhovnikov pomembna. Ne samo, da so bili steber slovenstva, ampak so se tudi zoperstavili fašizmu. Čeprav je marsikateri duhovnik sodeloval s partizani, mu ni bilo prizaneseno preganjanje s strani komunističnih oblasti.

Sprava oziroma pomiritev je najprej človeško dejanje, šele potem politično. Gre za spoštovanje vseh umrlih in sposobnost sočustvovanja. Vsak človek je najprej človek, in to moramo drugače mislečim priznati. Zato bi bilo dobro, da bi država in politične stranke začele delovati pošteno. Dandanes je Slovenija zadolžena, brezposelnih je vedno več, slovensko gospodarstvo je v razsulu in rešujejo ga le iznajdljivi in inovativni privatniki. Mladi lahko le sanjajo o rečnih službah. To je naša realnost.

Ko se je Slovenija osamosvojila, se je prvič pojavilo upanje, da se bo politika nehala ukvarjati s prešte-

vanjem partizanov in domobrancev, vaših in naših, ter da bodo v ospredje stopile druge teme. A vendar je bila to le iluzija. Sprijazniti se moramo z dejstvom, da še dolgo časa ne bo miru. »Če razmišljaš tako kot jaz, si moj prijatelj, če ne, si moj sovražnik.« To je moto današnje politike.

Slovenci smo premajhen narod, da bi se delili. Skupaj se moramo truditi, da zgradimo družbo, v kateri bomo imeli mladi prihodnost, da nam ne bo treba v tujino. Edino tako bodo v naši domovini ostale naše moči, talenti in znanje, s katerimi bomo ustvarili boljšo prihodnost.

Vsakemu človeku je potrebno priznati dostojanstvo. Zavzemati se moramo za solidarnost med ljudmi. V redu je, da bogati pomagajo revnim, a dobrodelnost ni dolgoročna rešitev. Revnim je treba ponuditi možnost, da se postavijo na lastne noge in tako z delom svojih rok zaslužijo in preživijo. Vsakdo si mora prizadevati za dostojanstvo drugega.

Sprava je danes pomembnejša kot kdajkoli prej. Živimo v času, ko je naša enotnost nadvse pomembna. Naša narodna identiteta je v Evropi, kot tudi doma, na veliki preizkušnji. Če želimo obstati, moramo poznati svojo kulturo, tradicijo in zgodovino. Tako njihove svetle, kot tudi temne strani. Iz poznavanja tega lahko izluščimo tisto, kar je dobro. Da se nikdar več ne bo ponovila de-

litev Slovencev na tiste in one, naše in vaše, rdeče in črne. Da ne bo zmagalo negativno, temveč pozitivno.

Poskus primera sprave sta udeležila Vladimir Krpan, predsednik združenja borcev NOB, ter pater Bogdan Knavs, ki sta organizirala mašo za vse žrtve vojn oktobra lani na Sveti Gori.

S spravo razumem mir v državi, ki omogoča dobro, smiselno življenje posameznikom, ki so med seboj različni po nazoru, kulturi, veri, državljanstvu in si želijo različni tudi ostati.

